

TADEUSZ TABĘDZKI

1. Dane osobiste:

Strzelec Tadeusz Tabędzki, 23 lata, uczeń.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

Aresztowany zostałem w Łomży u oo. kapucynów 23 maja 1940 r. W tym dniu była tam rewizja i mnie jako obecnego zaareztowano.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

W więzieniu byłem w Łomży, później w Mińsku, gdzie 2 lutego 1941 r. dostałem wyrok ośmiu lat. 25 kwietnia 1941 r. [wywieziono mnie] do łagru do Iwdelu w swierdłowskiej obłasti.

4. Opis obozu, więzienia:

W łagrach pracowałem w samym Iwdelu, a później w Tołdyjach Wielkich. Obóz był przeważnie dla politycznie zesłanych. Teren był górzysty, z częstymi bagnami. Budynki dosyć dobre, drewniane. Warunki mieszkalne złe. Pełno było pluskiew i innego robactwa.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

W obozie tym siedzieli Rosjanie, Polacy, Litwini, Rumuni, Uzbeki. Prawie wszyscy za sprawy polityczne. Już po wybuchu wojny z Niemcami przysłali dużo złodziei.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Warunki pracy złe, normy duże. Wywieźć trzy i pół metra sześciennego ziemi na taczce. Później, gdy pracowałem na wywózce lasu, warunki były lepsze. Norma była 12–15 kubametrów na konia. Miesięcznie płacili do 50 rubli [temu], kto wyrabiał ponad normę. Wyżywienie złe. Ubranie przeważnie podarte, nogi pookręcane szmatami. Kultury prawie żadnej, gazet nie pozwalali czytać. W obozie wstawaliśmy o 5.00 rano, o 6.30 [?] szliśmy na robotę i o 18.00 kończyliśmy.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Zeznania wymuszali siłą. Najpierw obiecywali, gdy to nie pomagało – bili i sadzali do karceru. Na badaniach obiecywali, że [tego], kto będzie mówił prawdę, puszcza na wolność. O Polsce mówili, że już jej nie będzie.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

W tym obozie, co ja byłem, śmiertelność była niezbyt duża.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?:

Do Polski można było pisać, ale tylko z obozu. Do obozu przychodziły listy i paczki żywnościowe.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?:

Z obozu zostałem zwolniony 27 września 1941 r. i dostałem bilet do Taszkentu, stamtąd transportem przyjechałem do Kitobu. Tam byłem w kołchozie do 5 lutego 1942 r. Gdy wojsko przyjechało do Szachryzjabsu [Szachrisabz], 5 lutego 1942 r. wstąpiłem do wojska.